

Kallelse till socialnämnden

Nämnd	Socialnämnden
Tid	Onsdagen den 23 oktober 2024 klockan 17.00
Plats	Höger kammarsal, Kommunhuset
Justerare	Kajsa Särenholm

Föredragningslista

Nr Ärende

1. Val av justerare och tid för justering
Onsdag den 30 oktober 2024 kl 14.30
2. Godkännande av dagordningen
3. Information om årsrapport 2023 Dataskyddsförordningen, GDPR
Föredragande: Frida Wahlund
4. Månadsuppföljning september
Föredragande: John Jaresund
5. Socialnämndens delegationsordning
Föredragande: Jonas Linderholm Arnklint
6. Lex Maria- Trycksår
Föredragande: Michelle Wahlby
7. Socialförvaltningens verksamhetsanalyser för lokalbehov - budget 2026 (2026-2028)
Föredragande: Sara Svenningsson
8. Information om rapportering av ej verkställda beslut - kvartal 3 2024 Föredragande:
Pernilla Ekstrand
9. Ansvarsprovning 2024
Föredragande: Pernilla Ekstrand
10. Delegationsärenden
11. Informationsärenden

Hans Jarstig
Ordförande

Sandra Grip
Sekreterare

Månadsrapport september 2024

Förslag till beslut

Information läggs till handlingarna.

Beskrivning av ärendet

Månadsrapporten omfattar uppföljning av ekonomi och personalnyckeltal.

John Jaresund
Controller

Beslutet skickas till

Ekonomichef

Bilaga:

Månadsrapport september 2024

Månadsrapport September 2024

Socialförvaltningen

Månadsrapport Sept 2024

Status: Påbörjad Rapportperiod: 2024-09-30 Organisation: Socialförvaltningen

Innehåll

1	Ekonomiskt utfall och prognos	3
1.1	Driftsuppföljning (Tkr)	3
1.2	Investeringsuppföljning (Tkr).....	4
2	Personalnyckeltal	5
2.1	Sjukfrånvaro.....	5
2.2	Tidsanvändning.....	5

1 Ekonomiskt utfall och prognos

Denna ekonomiska prognos utgår från utfallet under perioden. Noggrannhetsgraden när det gäller periodiseringar av inkomster och utgifter är lägre än vid rapportering av tertial och årsredovisning.

Det ekonomiska utfallet och prognosen redovisas uppdelat på drift och investering. Uppföljningen av driften redovisas per verksamhet. När det gäller investeringarna redovisas totalen för förvaltningen/nämnden. I kommentarerna beskrivs de väsentliga avvikelserna.

1.1 Driftsuppföljning (Tkr)

Verksamhet/Enhet	Budget helår	Prognos helår	Avvikelse Budget - Prognos
Politisk verksamhet	696	676	+20
Socialförvaltningen gemensam	12 172	11 610	+562
Övergripande ÄO o FO samt hälso- o sjukvård	43 825	43 792	+33
Äldreomsorg	106 181	106 358	-177
Funktionshinderomsorg	58 194	58 479	-285
Individ- och familjeomsorg	34 591	35 057	-466
Flykting och integration	37	37	0
Total	255 696	256 009	-313

1.1.1 Kommentarer till avvikelse och planerade/genomförda åtgärder drift

Socialnämndens prognos för året hamnar på totalt -313 tkr, varav -202tkr beror på utköp av bilar i samband med att leasingkontrakt löpt ut.

För den politiska verksamheten redovisas ett överskott på +20tkr pga lägre arvoden till förtroendevalda.

För socialförvaltningen gemensamt förväntas en avvikelse mot budget på +562tkr pga ej tillsatt tjänst och förlängd föräldraledighet.

Vad gäller kostnader för Övergripande ÄO o FO samt hälso- och sjukvård förväntas ett överskott på +33tkr. Anledningarna är konsultkostnader (-100tkr) och kostnader för

arbete med arbetsmiljö och förändrat arbetssätt (-100tkr) på Biståndsenheten. Utköp av en tidigare leasingbil (-67tkr). Ej tillsatta tjänster +300tkr.

Prognosen för äldreomsorgen hamnar på ett underskott på -177tkr. Två tidigare leasingbilar har köpts ut (-135tkr). Ökade lönekostnader för dubbel bemanning på vissa brukare inom demensen (-20tkr). Ej tillsatt tjänst (frivilligsamordnare) under 2 månader (+87tkr). Ökade kostnader den egna hemtjänsten, volymökning beaktad (-1 597tkr). LOV-potten (-2 384tkr). För att täcka delar av underskottet kommer +3 600tkr av erhållet stadsbidrag kopplat till tidigare års arbete med att minska andelen timanställda att användas. Nettoeffekt/kostnadsbesparing av att Linden troligtvis inte öppnar under 2024 (+272tkr).

Gällande funktionshinderomsorgen spås ett underskott mot budget på -285tkr. Under hösten förväntas vi tappa ett beslut om personlig assistans (+78tkr). Då vi inte verkställt ett beslut om gruppboende inom rimlig tid har vi blivit skyldiga att betala en särskild avgift till Inspektionen för Vård och Omsorg (IVO) på -280tkr. Ej full beläggning på Ringvägen (-121tkr). Sagt upp lägenhet på Långgatan (+38tkr).

För individ- och familjeomsorgen är prognosen ett underskott på -466tkr. Anledningarna är ökade kostnader för fler placeringar än väntat inom institutionsvården (-360tkr), och ökade larmkostnader inom Individ- o familjeomsorgen (-35tkr). Försörjningsstödet (-71tkr).

1.2 Investeringsuppföljning (Tkr)

Verksamhet/Enhet	Inv budget helår	Prognos helår	Avvikelse Budget - Prognos
Socialförvaltningen	3 186	3 186	0

1.2.1 Kommentar till avvikelse och planerade/genomförda åtgärder investeringar

Inga avvikelser förväntas i dagsläget.

2 Personalnyckeltal

Habo kommun har tagit fram ett antal nyckeltal inom området personal som bedöms viktiga att följa upp regelbundet. Dessa nyckeltal analyseras i denna rapport i två områden; sjukfrånvaro och tidsanvändning. Samtliga nyckeltal redovisas ackumulerade från årets början till och med månaden före rapporteringsmånaden pga eftersläpning i löneuppgifter. (Exempelvis för månadsrapportering maj redovisas nyckeltal för perioden jan-april).

2.1 Sjukfrånvaro

	Sjukfrv 1-14 % ack Jan - Aug 2024	Sjukfrv 15+ % ack Jan - Aug 2024
Alla åldrar	3,93 %	4,76%

2.2 Tidsanvändning

	Timmar Jan - Aug 2024	Timmar Jan - Aug 2023
A ARBETAD TID	350 239	336 197
4 FYLLNADSTID	1 890	1 170
5 ÖVERTID	2 652	3 334
B FRÅNVARO	123 359	117 336

Frånvarodetaljer

Av frånvaron avser: 44% semester, 29% sjukdom, 13% föräldraledighet, 3% VAB, 12% Övrig frånvaro.

Socialnämndens delegationsordning

Förslag till beslut

Enhetschef ges delegation att fatta beslut om att avsluta uppföljning enligt 11 kap. 4 a § SoL samt delegation att avsluta uppföljning enligt 11 kap. 4 b § SoL.

Beskrivning av ärendet

I samband med genomförandet av årets internkontroll har förvaltningen uppmärksammat att det saknas delegation av två typer av beslut. Det gäller beslut att avsluta uppföljning enligt 11 kap. 4 a § socialtjänstlag (2001:453) (SoL) och beslut att avsluta uppföljning enligt 11 kap. 4 b § SoL.

Av 11 kap. 4 a § SoL följer att socialnämnden under vissa förutsättningar får besluta om uppföljning av ett barns situation när en utredning som gäller barnets behov av stöd eller skydd avslutats utan beslut om insats. Av 11 kap. 4 b § SoL följer att socialnämnden under vissa förutsättningar får besluta om uppföljning av ett barns situation efter det att en placering enligt SoL upphört.

Beslut att inleda uppföljning enligt de båda lagrummen är i dagsläget delegerat till enhetschef. Förvaltningen föreslår därför att beslut att avsluta uppföljning enligt 11 kap. 4 a respektive 4 b §§ SoL delegeras till enhetschef.

Jonas Linderholm Arnklint
Socialt ansvarig samordnare (SAS)

Beslutet skickas till
Enhetschef, IFO barn och unga

IT-samordnare

Utredare

Lex Maria- Trycksår

Förslag till beslut

Informationen läggs till handlingarna.

Beskrivning av ärendet

Socialnämnden i Habo kommun är huvudman och vårdgivare för den kommunala hälso- och sjukvården. Varje vårdgivare är enligt patientsäkerhetslagen skyldig att rapportera, utreda och anmäla risker för allvarlig vårdskada till Inspektionen för vård och omsorg (IVO).

Multisjuk patient med flertalet risker för att utveckla trycksår. Risker för tryck har under vårdtiden uppmärksammats och trots många insatser från vården, utvecklade patienten under vårdtiden trycksår med död hudvävnad vilket lett till ett ökat vårdbehov. Senare avlider patienten med dödsorsak ”Infektion i sår”.

I utredningen framkommer att mer åtgärder kunde vidtagits för att minska risken för trycksår- bland annat total tryckavlastning i ett tidigare skede.

När såren uppkommer ses brister i att säkra nutrition för läkning av sår. Dels ses brister i utbildning och kompetens kring trycksår. Även brister i samverkan och kommunikation kring svåra patientgrupper. Det finns även brister i rutiner och processer kring sår. Även kring dokumentationen av sår. Det finns också brister när det gäller kompetens hos sommarvikarier. Även brister i organisation gällande sommarplanering av vikarier har uppmärksammats.

Såren har sannolikt uppstått på grund av tryckskada som kunde ha undvikits om adekvata åtgärder vidtagits. Därav är bedömning att vårdskada föreligger och eftersom patient utsatts för ökat lidande och ökat vårdbehov samt senare avlider, ses detta som en allvarlig vårdskada och anmälan görs enligt Lex Maria till IVO.

Michelle Wahlby
Medicinskt ansvarig sjuksköterska

Socialförvaltningens verksamhetsanalyser gällande lokalförändringar - budget 2026 (2026-2028)

Förslag till beslut

Socialförvaltningens verksamhetsanalyser för lokalbehov budget 2026 (2026-2028) fastställs och lämnas till arbetsgrupp för lokalförsörjning för vidare hantering.

Beskrivning av ärendet

Lokalförsörjningsplan Habo kommun 2025-2030 antogs av kommunstyrelsen den 29 maj 2024. Planen ligger till grund för kommunens prioriteringar avseende kommunens lokalförsörjning. Lokalförsörjningsplanen ska bidra till att skapa förutsättningar för ändamålsenliga, hållbara samt kostnadseffektiva lokaler.

Förvaltningarnas identifierade lokalbehov ska fastställas i respektive nämnd. Socialförvaltningen har beskrivit sina behov av lokaler i dokumentet socialförvaltningens verksamhetsanalyser för lokalbehov 2026 (2026-2028).

Pernilla Ekstrand
Förvaltningschef

Sara Svenningsson
Utredare

Beslutet skickas till
Arbetsgrupp för lokalförsörjning

Bifogad handling:
Socialförvaltningens verksamhetsanalyser för lokalbehov budget 2026 (2026-2028)

Dokumenttyp Lokalbehovsanalys	Tillhör process och/eller verksamhetsområde Lokalförskörning	Giltig from 2024-10-23
Skapad av Socialförvaltningen	Beslutad av Socialnämnden	Senast reviderad
Mottagare för information om revideringar Lokalförskörningsgruppen		

SOCIALFÖRVALTNINGENS VERKSAMHETSANALYSER GÄLLANDE LOKALFÖRÄNDRINGAR BUDGET 2026 (2026-2028)

Innehåll

Innehåll.....	2
Lokaler för funktionshinderomsorgen.....	3
Korttidsboende enligt LSS	3
Problembeskrivning	3
Omvärldsanalys	3
Verksamhetsanalys.....	4
Lokalbehovsanalys	4
Konsekvens/ riskanalys	5
Bostad med särskild service enligt LSS – Gruppboende och serviceboende.....	6
Problembeskrivning	6
Omvärldsanalys	7
Verksamhetsanalys.....	8
Lokalbehovsanalys	8
Konsekvens/ riskanalys	9
Lokaler för äldreomsorgen	9
Särskilt boende för äldre	9
Problembeskrivning	9
Korttidsplats	11
Omvärldsanalys och verksamhetsanalys	12
Lokalbehovsanalys	13
Konsekvens/ riskanalys	14
Dagverksamhet för äldre	15
Problembeskrivning	15
Omvärldsanalys	18
Verksamhetsanalys.....	18
Lokalbehovsanalys	18
Konsekvens/ riskanalys	19

Lokaler för funktionshinderomsorgen

Korttidsboende enligt LSS

Problembeskrivning

- Beskriv nuläget, vilken verksamhet bedrivs idag, hur ser lokalerna ut och hur betjänar de verksamheten?

Kråkan är en korttidsverksamhet som verkställer korttidsdygn med varierande intervall för barn och ungdomar med funktionsnedsättning. Syftet är att avlasta föräldrar samt att ge barnet/ungdomen miljöombyte/rekreation. Det finns fem sovrum för barnen, ett lek-mysrum, kök, tvättstuga och ett personalrum. Barnen som vistas på Kråkan har varierande behov. De har intellektuella funktionsnedsättningar, motoriska/fysiska begränsningar samt NPF (neuropsykiatriska) diagnoser.

- Hur ser framtiden ut, redovisa elevprognoser, omsorgsprognoser, befolkningsutveckling åldersfördelning, kulturliv mm. politiskt tagna beslut och konsekvenser av dessa?

Behoven av korttidsverksamhet har ökat de senaste åren. 2020 verkställdes beslut för 8 barn med totalt 42 dygn per månad samt 2 barn med korttidstillsyn med sammanlagt 20 timmar/ månad. 2024 verkställs beslut för 17 barn med totalt 80 dygn/ månad och 5 barn har korttidstillsyn med sammanlagt 75 timmar/månad på Kråkan. Verksamheten är på väg att växa ur sina lokaler, men framförallt finns en svårighet att samplanera med de varierade behov som finns. Dagtid kan dessutom lokalen vara tom men eftermiddagar är det fullt då barn/ungdomar har korttidstillsyn (fritids) och korttidvistelse efter skoltid.

- Vilka behov är långsiktiga, vad är grundvolymen?

Idag har 17 barn beslut på korttidvistelse med sammanlagt 80 dygn/månad och 5 barn med korttidstillsyn och sammanlagt 75 timmar/ månad.

- Vilka behov är kortsiktiga eller tidsbegränsade

Prognosen är att det fortsatt kommer att öka med antal barn/ungdomar som får beslut om korttidvistelse. Det finns en ökad grupp barn med neuropsykiatrisk diagnos. Barngruppen är varierad med olika problematik vilket gör det svårt att anpassa lokalerna lämpligt. Då inflyttningen av barnfamiljer i Habo är stor innebär det också ett ökat antal barn som har behov av korttidvistelse.

Omvärldsanalys

- Finns möjlighet till/och/eller förslag på lokalsamordning med annan verksamhet inom egen organisation?

Det finns behov av samordning inom funktionshinderomsorgen kring unga vuxnas behov av korttidvistelse till följd av en psykisk problematik alternativt högfungerande men med en NPF diagnos (autism, adhd) eller en kombination. Denna målgrupp har vi svårt att möta på Kråkans

korttids då vi här har varierande åldrar men också varierande intellektuell nivå. Dessa ungdomar behöver vi möta upp i en frigörelse hemifrån och i ett mer tränande syfte till en hemifrån flytt. En möjlighet är att rikta en lägenhet kopplat till servicebostad/gruppboende och att i denna lägenhet kunna ta emot unga vuxna för korttidsvistelse. Antingen för en växlande avlastning med exempelvis 2-3 dygn/helg/ månad eller en period under utredning eller för korttidsvistelse en period för avlastning/ träning i att bo hemifrån.

Om detta organiseras i vår verksamhet inom funktionshinderomsorgen så avlastar det Kråkans korttidsvistelse och lokalen som ska räcka till för hela målgruppen.

I nuläget har vi också en lokal på Malmgatan som är en bostad med särskild service för ett barn/ungdom. Denna lokal används nu i detta syfte. Den ungdom som nu bor där kommer att behöva om 5-6 år flytta till annan boendeform/boendelösning. Beroende på vilka beslut/behov som kommer in från myndighet så kan det innebära att Malmgatan längre fram kan nyttjas som korttidsvistelse/korttidstillsyn.

- Beskriv de tankar som finns kring samverkan med andra verksamheter såsom andra kommunala förvaltningar eller föreningar

Se ovan.

Verksamhetsanalys

- Finns det organisationsförändringar, förändringar i arbetssätt och arbetsformer som påverkar verksamheten och vilka följder får det för lokalbehovet?

Kråkans korttidsverksamhet är en verksamhet där vi ser ett fortsatt ökat behov och ett inflöde av nya beslut. Utmaningen är att det är en stor variation i behoven hos barnen som vistas på Kråkan. Vi ser ett behov av att kunna inrikta stödet till två olika korttidsverksamheter. Det skulle innebära mer anpassade grupper för barnen som ger möjlighet till bättre samspel och utbyte med varandra och utifrån det finns behov av två skilda lokaler.

Verksamheten har redan gjort det som är möjligt i samband med att den ytterligare lägenheten hyrs för att bättre kunna anpassa verksamheten efter de olika behov som finns hos barnen.

- Jämställdhetsperspektiv – jämställdhetsaspekterna ska beaktas vid framtagande av behovsbeskrivning

Ej aktuellt

- I första hand ska alltid verksamhetslösningar utredas innan lokallösningar prövas - har detta utretts? (ex förändrade gränssnitt mellan förskolelokaler och skollokaler eller målgrupper inom omsorg)

Vi behöver fler platser (rum) till barnen för att kunna verkställa de beslut vi får in. Därmed kan vi inte förändra gränssnitt eller göra något annorlunda med den befintliga lokal vi har. I övriga omsorgen eller skolan finns inte den typen av lokal vi är i behov av.

Lokalbehovsanalys

- Beskriv vilken typ av funktioner och utrymmen som verksamheten kommer att behöva

Vi kommer ha behov av ett ytterligare korttids med 5 platser, liknande det vi har med stort kök, personalrum och barnrum, utemiljö/ lekgård. Gärna i anslutning till det befintliga korttidsverksamheten Kråkan. Tillgänglighetsanpassat

- Krävs speciella installationer, inredning eller utrustning för vissa funktioner, ex IT, telefoni, larm?

Standardbehov för verksamhet. Tillgänglighetsanpassade lokaler

- Hur ser sambanden ut mellan funktionerna, hur påverkar funktioner arbetsmiljön (vilka funktioner bör ligga i anslutning till varandra t ex)
- Gör en bedömning av personalantal och vilka yrkeskategorier som kommer att nyttja lokalen

10 stödassistenter och stödpedagoger

- Vilka behov har verksamheten av parkeringsplatser, markytor mm?

Parkering till medarbetare, avlastningsyta för färdtjänstbussar

- Hur påverkas trafiksituationen?

Nej

- Finns samband mellan inre funktioner och yttre miljön som bör beaktas?

Lättillgängligt, anpassat till olika funktionshinder. Bra att även ha tillgång till en utemiljö som kan bidra till verksamhetens innehåll utifrån säsong.

- Kommer lokalen att besökas av allmänheten som ställer krav på tillgänglighet?

Nej

Konsekvens/ riskanalys

Vad blir konsekvenserna och vilka problem står ni inför

- om inget görs?

Verksamheten enligt lag kan inte bedrivas. Risk för ej verkställda beslut och särskilda avgifter som utkrävs av tillsynsmyndighet.

- vid en verksamhetslösning?

Inte möjligt att se i dagsläget hur verksamheten kan göra annat än det arbete som sker.

- vid en långsiktig lokallösning?

- Optimalt för verksamhet?

Behövs en långsiktig lösning med marginaler att utöka verksamhet som prognosen tyder på finns

behov av. I takt med att kommunen växer så ökar behoven av anpassade lokaler utifrån den verksamhet som ska bedrivas där.

- vid en kortsiktig/flexibel lokallösning

Svårt att se en sådan. Löser till viss del problem, kortsiktigt. Behov kvarstår och risk för svårighet utförande för både brukare och utifrån arbetsmiljö.

Bostad med särskild service enligt LSS – Gruppboende och serviceboende

Problembeskrivning

- Beskriv nuläget, vilken verksamhet bedrivs idag, hur ser lokalerna ut och hur betjänar de verksamheten

Gruppboende

Socialstyrelsens allmänna råd säger att i en gruppboende bör i regel endast tre till fem personer bo. Ytterligare någon boende bör kunna accepteras men endast under förutsättning att samtliga personer som bor i gruppboendet tillförsäkras goda levnadsvillkor.

Serviceboende

Socialstyrelsens allmänna råd säger att antalet boende i en serviceboende bör vara så begränsat att serviceboendet integreras i bostadsområdet och en institutionell boendemiljö undviks.

Det finns i dagsläget två gruppboendestäder i kommunen, Solhöjdens gruppboende och Ringvägens gruppboende. Dessa anses vara i stordrift sett till boendeformen med sina 6 lägenheter per gruppboende. De är utformade 3+3 vilket ger goda möjligheter att målgruppsanpassa och möta olika behov över tid.

I kommunen finns även en serviceboende med hyresrätter/lägenheter med en gemensamhetslokal inom ett begränsat geografiskt område. Serviceboendet är utformat i samverkan med Habo bostäder och i serviceboendet bor 10 brukare. I anslutning till gemensamhetslokalen finns personalutrymmen för verksamhetens medarbetare.

I kommunen finns även andra brukare vars beslut om serviceboende verkställs i extern regi. Orsak till det kan vara att det är specifika behov som inte kan tillgodoses eller att den befintliga serviceboendet är utformat på ett sätt som inte fullt matchar individens behov av bostad. I kommunens serviceboende är lägenheterna utspridda i flera olika huskroppar på området men finns inom ett par hundra meter från gemensamhetslokalen.

- Hur ser framtiden ut, redovisa elevprognoser, omsorgsprognoser, befolkningsutveckling åldersfördelning, kulturliv mm. politiskt tagna beslut och konsekvenser av dessa.

Gruppbostad

Det finns behov av ytterligare en gruppbostad inom 2026-2027. Behovet är en mindre gruppbostad för 2-3 brukare med stimuleringsanpassad miljö. I ett sådant boende kan verksamheten möta komplexa behov som ställer stora krav på miljön.

Om kommunen arbetar med stegförflyttning / boendekarriär för brukarna bör det kunna skapa utrymme för 3-4 nya brukare vid Solhöjdens och Ringvägens gruppbostäder.

Servicebostad

Det finns behov av ytterligare servicebostad från och med 2025-2026 kopplat till beskrivningen av boendekarriär ovan samt prognos gällande förväntat antal ökade beslut om bostad med särskild service samt samlokalisering med träningslägenheter för unga vuxna / vuxna med beslut om korttidsvistelse. Kommunen behöver planera för ytterligare en bostad med särskild service i form av servicebostad.

- Vilka behov är långsiktiga, vad är grundvolymen?

Behoven av gruppbostad och servicebostad i kommunen är långsiktiga. Brukare inom funktionshinderomsorgen får beslut som många gånger verkställs utifrån ett livslångt perspektiv. I takt med att kommunen växer kommer även behoven inom funktionshinderomsorg att öka.

Behovet av ytterligare en servicebostad beror delvis på lokalisering av nuvarande, i skapandet av nya servicebostäder försöker andra kommuner samlokalisera brukarnas lägenheter, personal och gemensamhetslokal i ett block/trapphus. Detta för att verksamheten ska kunna möta gällande lagstiftning om brandskydd, tillgänglighet osv. på ett hanterbart sätt.

- Vilka behov är kortsiktiga eller tidsbegränsade?

Inga

Omvärldsanalys

- Finns möjlighet till/och/eller förslag på lokalsamordning med annan verksamhet inom egen organisation

Det finns inga sådana möjligheter. Lagstiftningen är tydlig att samlokalisering av flera verksamhetsgrenar inte ska förläggas tillsammans eller bredvid varandra. Institutionell prägel ska förebyggas.

- Beskriv de tankar som finns kring samverkan med andra verksamheter såsom andra kommunala förvaltningar eller föreningar

Möjlighet till samnyttjande av lokaler sett till ett långt perspektiv övergripande i kommunen. Om lokaler som byggs utformas med tanken att den ska kunna användas för olika verksamhetsändamål från början där samtliga behov vägs in oavsett vid vilken förvaltning verksamheterna bedrivs.

Verksamhetsanalys

- Finns det organisationsförändringar, förändringar i arbetssätt och arbetsformer som påverkar verksamheten och vilka följder får det för lokalbehovet?

Rätt förutsättningar gällande miljö/lokal och pedagogik har en stor inverkan gällande personalresurs och en effektiv organisering över tid. Till en viss gräns kommer vi kunna anpassa arbetssätt/metodik i de befintliga boendeformerna. Men bara till en viss nivå innan det sänker kvaliteten i verkställandet och på de befintliga brukarnas insats. Det är alltså inte tillräckligt och det ersätter inte behovet av nya boendeformer som kompletterar nuvarande bestånd.

- Jämställdhetsperspektiv – jämställdhetsaspekterna ska beaktas vid framtagande av behovsbeskrivning

Ej aktuellt

- I första hand ska alltid verksamhetslösningar utredas innan lokallösningar prövas - har detta utretts? (ex förändrade gränssnitt mellan förskolelokaler och skollokaler eller målgrupper inom omsorg)

Det finns inga sådana möjligheter

Lokalbehovsanalys

- Beskriv vilken typ av funktioner och utrymmen som verksamheten kommer att behöva. Krävs speciella installationer, inredning eller utrustning för vissa funktioner, ex IT, telefoni, larm

Gruppbostad

Stimuli- och ytanpassad gruppbostad för att möta komplexa och föränderliga behov, så som utmanande beteenden, fysiska funktionsnedsättningar som kräver hög medicinsk omvårdnad. 2-3 lägenheter med personalutrymmen och verksamhetsutrymmen i mitten. Samtalsrum/rum med digital presentationsutrustning för att möta framtidens digitala mötesformer, läkarbesök m.m.

Servicebostad

10 - 12 separata lägenheter samlade i ett trapphus. Flertalet mindre lägenheter om 1.5 - 2 rok med någon större som en 3 rok osv. Utöver detta en lägenhet som fungerar som gemensamhetsutrymme för de boende samlokaliserad med personallokal/kontor/sovrums för medarbetare med jour.

- Hur ser sambanden ut mellan funktionerna, hur påverkar funktioner arbetsmiljön (till exempel vilka funktioner bör ligga i anslutning till varandra)

Samma som nuvarande boendeformer, med det digitala perspektivet belyst. Gemensamma kökets omfattning och förutsättningar kan ses över vid projektering baserat på målgrupp.

- Gör en bedömning av personalantal och vilka yrkeskategorier som kommer att nyttja lokalen

Samma som nuvarande gruppbostad

- Vilka behov har verksamheten av parkeringsplatser, markytor mm

Samma som nuvarande gruppboendestäder

- Hur påverkas trafiksituationen

Samma som nuvarande gruppboendestäder

- Finns samband mellan inre funktioner och yttre miljön som bör beaktas?

Det finns behov av tillgänglighetsanpassningar i båda boendeformerna. I servicebostad kan det finnas behov av att beakta risker för konflikter, hot eller våld utifrån. Det behöver därför tas ställning till om det är lämpligt att en gemensamhetslokal ska vara belägen på markplan.

- Kommer lokalen att besökas av allmänheten som ställer krav på tillgänglighet?

Samma som nuvarande gruppboendestäder

Konsekvens/ riskanalys

- Vad blir konsekvenserna och vilka problem står ni inför om inget görs?
 - vid en verksamhetslösning?
 - Köp av externa boende platser, ekonomiskt dyr lösning.
 - Risk för att behöva betala särskild avgift, så som viten då vi ej kan verkställa insats.
 - vid en kortsiktig/flexibel lokallösning?

Ej anpassad miljö som ökar risken för arbetsmiljöskador samt dyr bemanning/personalresurs för att möta lokalens tillkortakommanden.

- Barnperspektivet ska beaktas

Träningslägenhet för att möta unga vuxna på väg in i vuxenvärlden, i den verksamhet de sedan kommer att tillhöra skapar en trygghet och förutsägbarhet för barn och unga.

Lokaler för äldreomsorgen

Särskilt boende för äldre

Problembeskrivning

- Beskriv nuläget, vilken verksamhet bedrivs idag, hur ser lokalerna ut och hur betjänar de verksamheten

I kommunens riktlinje för biståndshandläggning skrivs:

Med särskilt boende avses bostäder, med tillgång till personal dygnet runt, som upplåts efter biståndsbedömning enligt 4 kap 1 § socialtjänstlagen. Särskilt boende för äldre kan beviljas när omvårdnadsbehovet är omfattande och varaktigt eller när tillräcklig tillsyn eller tillräckliga trygghetsskapande åtgärder inte bedöms kunna åstadkommas i ordinärt boende.

Idag verkställs beviljade beslut om särskilt boende för äldre på Kärrsgårdens äldreboende. Det finns fyra demensavdelningar, två avdelningar inriktning somatik och en avdelning för korttidsplats och växelvård, totalt 78 lägenheter. Utöver dessa finns avdelningen Linden med 13 lägenheter som sedan renoveringen gjordes i slutet av 2023 står tom. Det finns ytterligare 3 lägenheter utanför avdelningen Gläntan som idag används som kontor och som kan användas för särskilt boende när behov uppstår.

Utifrån kommande volymförändringar utifrån befolkningsprognos är det tydligt att Habo kommun om ett antal år kommer behöva fler platser för särskilt boende än vad som finns på Kärrsgården idag. Det är viktigt att redan nu påbörja planering av var särskilt boende för äldre ska erbjudas i Habo kommun.

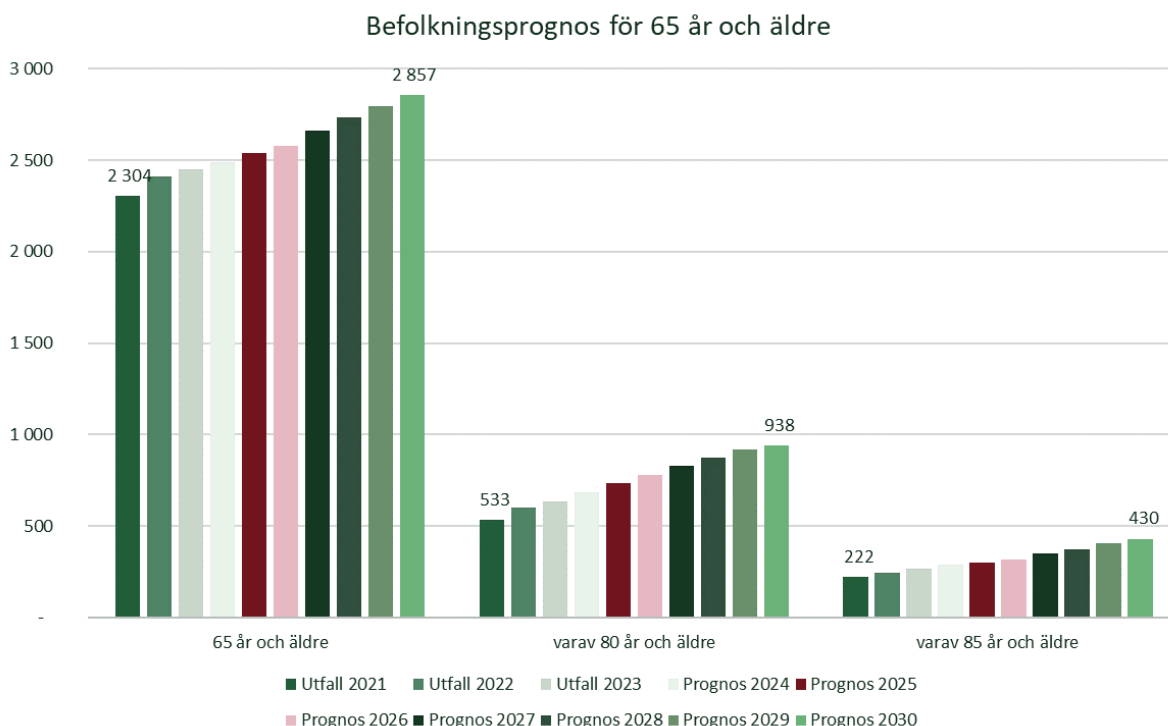
- Hur ser framtiden ut, redovisa elevprognoser, omsorgsprognoser, befolkningsutveckling åldersfördelning, kulturliv mm. politiskt tagna beslut och konsekvenser av dessa.

Enligt kommunens befolkningsprognos från februari 2024 kommer antal i kommunens befolkning som är 80 år och äldre att öka från 631 år 2023 till 826 år 2027 och till 938 år 2030. Antalet som är 85 år och äldre beräknas öka från 265 år 2023 till 348 år 2027 och till 430 år 2030.

Då behovet av särskilt boende är ett individuellt biståndsbeslut utifrån specifika förutsättningar i det aktuella fallet finns det inte någon exakthet att utgå ifrån gällande hur många av de över 85 år som är i behov av särskilt boende. Målet är att med andra och förebyggande insatser möjliggöra för så många som möjligt att så länge som möjligt klara sig i sitt ordinära boende.

Det är dock så att andelen i befolkningen som är i behov av omfattande insatser och i det yttersta heldygnsomsorg i form av särskilt boende för äldre, tydligt ökar bland de som är över 85 år .

Nedan följer bilder över befolkningsutvecklingen (daterad mars 2024).

Habo kommun har historiskt haft en låg andel äldre i sin befolkning. Även bland de invånare som är 80+ har andelen som beviljats särskilt boende varit låg i förhållande till snittet i riket och i länet. Trenden är nu att fler invånare 80+ har behov av och blir beviljade särskilt boende och Habo kommun närmar sig snittet i länet och riket. Om Habo kommun fortsatt kommer att hamna under riks/länssnitt kan vi med säkerhet inte veta. Det finns en risk att även Habos invånare 80+ kommer att beviljas särskilt boende i samma utsträckning som i landet och länet. Detta skulle innebära att behovet av särskilt boendeplatser ökar fortare än om snittet fortfarande hålls på nivåer som är längre än länet/landet. Det som ändå kan konstateras är att andelen invånare 80+ i Habo kommun som beviljas särskilt boende ökar.

Värt att notera är att behov av särskilt boende även uppstår bland kommuninvånare som är yngre. Förvaltningen ser behov av ytterligare ett särskilt boende som avser att tillgodose behov för yngre personer med demenssjukdom men även somatiska sjukdomar. Detta då de har en annan fysisk förmåga samt har behov av en annan utformad boendemiljö då de klarar mer aktiviteter men är i behov av personligt stöd. Andelen yngre i befolkningen med kognitiv svikt, i form av bland annat olika demenssjukdomar, ökar i hela riket. Dessa finns redan idag på särskilt boende i Habo kommun. Därför behöver kommande särskilt boende i Habo från början planeras och utformas för att möta dessa behov i verksamheten.

Korttidsplats

I kommunens riktlinjer för biståndshandläggning står:

Korttidsplats kan beviljas när omvårdnadsbehovet tillfälligt är omfattande och inte kan tillgodoses med punktinsatser i ordinärt boende. Syftet med korttidsplats är att tillgodose de tillfälliga behoven av heldygnsomsorg samt, om möjligt, främja att den enskilde ska kunna komma hem till sin bostad så snart som möjligt. Korttidsplats ska alltid beviljas för en begränsad tid, normalt inte längre än två veckor.

Korttidsplats och växelvård verkställs på avdelningen Boken. Totalt har korttid/växelvårdssavdelningen 13 rum med plats för upp till 15 brukare.

- Vilka behov är kortsiktiga eller tidsbegränsade?

Se ovan

Omvärldsanalys och verksamhetsanalys

- Finns det organisationsförändringar, förändringar i arbetssätt och arbetsformer som påverkar verksamheten och vilka följder får det för lokalbehovet?
- Finns möjlighet till/och/eller förslag på lokalsamordning med annan verksamhet inom egen organisation?

Det kommer att behövas nya lokaler för att möjliggöra att verkställa beslut om särskilt boende och korttidsplats/växelvård.

- Beskriv de tankar som finns kring samverkan med andra verksamheter såsom andra kommunala förvaltningar eller föreningar

Något som kan vara värt att nämna i sammanhanget är att det inte finns något trygghetsboende eller biståndsbedömt trygghetsboende i kommunen. Skulle sådant boendevalternativ för äldre finnas i kommunen skulle det kunna ha en inverkan på hur fort utvecklingen sker av andelen som beviljas särskilt boende.

Dock bör det noteras att de som har så pass omfattande behov att särskilt boende bedöms aktuellt kommer inte trygghetsboende/biståndsbedömt trygghetsboende att motsvara behovet. Det kan dock göra att man i kommunen har möjligheter att förebygga att de omfattande behoven uppstår.

Genom att erbjuda insatser inom ramen för trygghetsboendet, i form av beslut om hjälp i hemmet och andra insatser från förvaltningar/information/intresseorganisationer/föreningar/förebyggande hälso- och sjukvårdsinsatser mm. kan förutsättningar stärkas för den enskilde och förmågan att klara sig i ordinärt boende bli bättre.

Trygghetsboenden bedrivs av olika aktörer på bostadsmarknaden. Dessa finns både i form av bostadsrätter och hyresrätter. Kommunen kan genom bidrag för boendevård skapa förutsättningar för att innehåll med gemensamma aktiviteter anordnas i trygghetsboendets regi. Den enskilde invånaren söker sig själv till trygghetsboendet och ansöker vid behov om insatser hos kommunens biståndshandläggare.

Biståndsbedömt trygghetsboende är en insats som efter ansökan av den enskilde till kommunens biståndshandläggare bedöms och beviljas, utifrån lokalt framtagna riktlinjer för insatsen. Även här ansöker den enskilde vid behov om insatser som hjälp i hemmet hos kommunens biståndshandläggare.

- Jämställdhetsperspektiv – jämställdhetsaspekterna ska beaktas vid framtagande av behovsbeskrivning

Habo kommun – den hållbara kommunen för hela livet. Det är av högsta relevans och lagstadgade skyldigheten för kommunen att kunna erbjuda möjligheter för äldre som har behov av särskilt boende att få sitt beslut verkställt inom skälig tid.

- I första hand ska alltid verksamhetslösningar utredas innan lokallösningar prövas - har detta utretts? (ex förändrade gränssnitt mellan förskolelokaler och skollokaler eller målgrupper inom omsorg)?

Ingenting mer än det som ovan beskrivits.

Lokalbehovsanalys

- Beskriv vilken typ av funktioner och utrymmen som verksamheten kommer att behöva

Nya lokaler och även utomhusmiljön för särskilt boende kommer att behöva vara mer ändamålsenliga för de boende som är aktuella för beslut idag och framåt. Standarden på lägenheterna och kringutrymmen ser helt annorlunda ut idag mot vad de gjorde förr. Lokalerna behöver också innehålla goda möjligheter till förvaring då många flyttar från ett hus och direkt in på särskilt boende, vilket kan innebära t.ex. julsaker och även kläder att använda för alla väder. I arbetet med att ytterligare beskriva lokalbehovsanalys behöver arkitekt med erfarenhet av särskilt boende för äldre tas med i tidigt stadiet.

Lokal som behövs för särskilt boende för äldre behöver vara i en omfattning om avdelningar med ca 10 boende/avdelning och minst 4 avdelningar totalt. Socialförvaltningens erfarenhet är att det behöver vara minst 40 boende för att kunna få en ekonomisk balans i verksamheten.

Boendet som byggs behöver från början vara anpassat för brukare med kognitiv svikt. Det innebär att inte ha för stora avdelningar samt att ytor i de gemensamma utrymmena inte är helt öppna utan avdelade platser. I boendet behöver förråd och utrymmen för att kunna hantera exempelvis läkemedel, skölj, tvätt m.m. finnas. Kontorsutrymmen till personalen behöver finnas i tillräcklig omfattning.

Boendet omfattar enskilda lägenheter med pentry/badrum och egen tvättmaskin. Gemensamma ytor som delas av de som bor samma avdelning. Matplats/kök/tv-plats/eventuellt någon del där ex träning/rörelse kan utföras

Plats där boenden kan umgås med sina besökande anhöriga är relevant att planera från start. Då möjliggörs ett aktivt och socialt liv där relationer med nära kan upprätthållas.

Någon del av boendet kan med fördel planeras för att hålla större samlingar, t.ex. sång eller andra gemensamma aktiviteter som planeras i verksamhet eller erbjuds av andra.

- Krävs speciella installationer, inredning eller utrustning för vissa funktioner, ex IT, telefoni, larm?

Utnyttja tillgänglig välfärdsteknik inom området för att från start vara anpassat och modernt. Här behöver även planering finnas för olika teknologiska lösningar och alternativ som kan stärka den enskildes behov. Exempel nattro-kamera, tillgängligt wi-fi till den enskilde, medicinrobot, AI-stöd i system och verksamhet.

Installation av så kallade hotell-lås och trygghetslarm krävs. Hörselslingor, brandskydd mm

- Hur ser sambanden ut mellan funktionerna, hur påverkar funktioner arbetsmiljön (vilka funktioner bör ligga i anslutning till varandra t ex)?

De medarbetare som arbetar på särskilt boende behöver ha möjlighet till omklädningsrum/tvätt av arbetskläder (idag finns cirkulationstvätt på Kärrsgården – ställningstagande om även det nya boendet omfattas av cirkulationstvätt).

Kontor/Personalrum/vilorum/personaltoalett/möjlighet till dusch för personal/möjlighet till mötesrum för exempelvis arbetsplatsträffar.

- Gör en bedömning av personalantal och vilka yrkeskategorier som kommer att nyttja lokalen

För ett boende med fyra avdelningar á 10 boende per avdelning blir totalt 40 boende.

Undersköterskor och vårdbiträden kommer arbeta i verksamheten, vilket innebär en bemanning med ca 40 årsarbetare. Vi ser även behov av annan kompetens än undersköterskor, såsom stödpedagog, specialistkunskap inom demens både undersköterskor och sjuksköterskor samt äldrepedagog.

Verksamheten kommer behöva matdistribution, lokalservice, vaktmästeri, driftstekniker för lokalen

- Vilka behov har verksamheten av parkeringsplatser, markytor mm?

Utomhusmiljön är viktig och kan ge ett stort mervärde för ett särskilt boende. Möjlighet att äta utomhus i skugga. Platser där aktiviteter/besök med både en/en och mindre grupper behövs.

Beroende på var boendet finns, men ja tillgång till parkering för personal. Besöksparkering för anhöriga behöver finnas ett mindre antal/boendet

- Hur påverkas trafiksituationen?

Behöver planeras så att entré till boendet är tillgänglig för att exempelvis ambulanstransport ska kunna komma intill.

- Finns samband mellan inre funktioner och yttre miljö som bör beaktas?

Behöver vara enkelt att komma till utomhusmiljön?

- Kommer lokalen att besökas av allmänheten som ställer krav på tillgänglighet?

Ja och fullt utrustat gällande hjälpmedel för de boende?

Konsekvens/ riskanalys

- Vad blir konsekvenserna och vilka problem står ni inför
 - om inget görs

Det är varje kommuns skyldighet enligt lag att planera för att kunna verkställa biståndsbeslut som fattas inom den egna kommunen. Om inte kommunen skulle fullgöra sitt uppdrag med att planera

för och tillhandahålla verksamheter enligt lagstadgade verksamheter enligt socialtjänstlagen, är IVO tillsynsmyndighet och kan förelägga kommunen med särskilda avgifter.

- vid en verksamhetslösning

Socialförvaltningen har inga egna lokaler som kan tillgodose detta behov.

- vid en långsiktig lokallösning

Planering för särskilt boende för äldre måste ske med en långsiktig lokallösning.

- vid en kortsiktig/flexibel lokallösning

Svårt att se det som lämpligt med exempelvis modullösningar. Men i ett akut skede skulle detta kunna tas till om lokalerna motsvarar behoven i övrigt, i avvaktan på ett permanent boende.

- Barnperspektivet ska beaktas

Barnperspektiv beaktas i och med att möjliggöra ett boende dit barn som anhöriga kan besöka närstående som har behov av särskilt boende.

Dagverksamhet för äldre

Problembeskrivning

- Beskriv nuläget, vilken verksamhet bedrivs idag, hur ser lokalerna ut och hur betjänar de verksamheten?

Dagverksamhet

I Habo kommuns riktlinjer för biståndshandläggning står följande:

Enligt socialtjänstlagen 3 kap 6 § bör kommunen genom bl.a. dagverksamheter underlätta för den enskilde att bo hemma och ha kontakter med andra. Syftet med dessa insatser är bl.a. att främja kontakter med andra, motverka isolering och främja delaktighet i samhällslivet (Prop. 2008/09:82 sid.17).

Syftet med dagverksamhet kan också vara avlösning för anhöriga. I proposition gällande stöd till anhöriga framgår att stöd till de personer som vårdar eller stödjer närstående är exempelvis sådana insatser så att den anhörige får tid för sig själv. Genom att den närstående deltar i dagverksamhet är det möjligt för anhöriga eller andra att under en viss tid av dygnet få avlösning (Prop. 2008/09:82 sid. 24).

Dagverksamheter är till för personer med behov av stöd i den dagliga livsföringen. Om den enskilde är självständig vad gäller den dagliga livsföringen men är socialt isolerad hänvisas personen till kommunens öppna träffpunkt för äldre.

Målgrupp för dagverksamhet är personer i ordinärt boende som riskerar, eller har nedsatt, aktivitetsförmåga på grund av ålder eller sjukdom och har behov av social gemenskap och stimulans som personen inte har förmåga att få på annat sätt. Det kan också vara aktuellt att bevilja

dagverksamhet för att avlasta anhöriga. För att beviljas dagverksamhet ska den enskilde bedömas kunna tillgodogöra sig innehållet i dagverksamheten.

Dagverksamhet är en insats som kan beviljas för att den enskilde ska ha möjlighet att bo kvar i sitt ordinära boende längre då en del av omsorgsbehovet tillgodoses genom insatsen.

En beskrivning gällande behov av planering för större lokaler för dagverksamhet för äldre gjordes inför budgetarbete 2024-2026 i bilaga.

Dagverksamheten Gnistan bedrivs idag på Kärrsgården i lokaler som består av en hall, ett kök, ett allrum, en toalett, två vilorum med en säng i varje rum, ett förråd/aktivitetsrum och en tvättstuga (tvättstugan har också en säng). Till Gnistan kommer ungefär 10 brukare varje vardag mellan 09:30-14:30. 4 personal arbetar i verksamheten varje dag. Maximalt 10 deltagare kan tas emot varje dag i dagsläget. Det är svårt att kunna möta behov av fler brukare än 10 till Gnistan varje dag då detta skulle skapa en för stor grupp utan möjlighet till att uppfylla målet med dagverksamhet för den enskilde individen.

Tidigare när grupperna med deltagare var mindre, omkring 6-8 brukare/dag så var grupperna mer uppdelade efter deras behov av stöd kopplat till sjukdomsbild. I nuläget går detta inte att hålla fullt ut utan grupperna blir mer blandade.

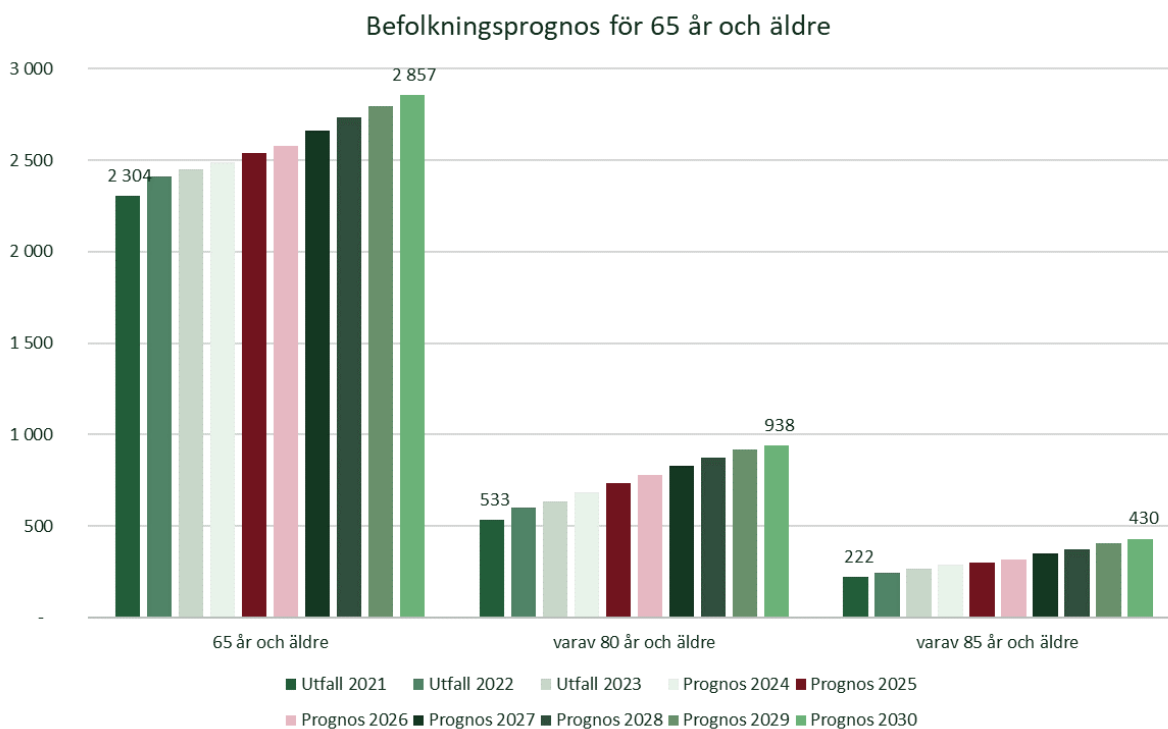
Brukarna som kommer till Gnistan befinner sig ofta i allrummet, där de också äter alla måltider. De sitter tillsammans (för det mesta) runt ett stort bord som rymmer 14 personer. Försök har gjorts att dela upp gruppen i två mindre grupper vid måltider, men det har inte fungerat då brukarna blivit distraherade och velat gå till varandra. Vid vissa aktiviteter delas grupperna upp i mindre grupper.

En toalett finns inne på Gnistan. Denna används av dem som har behov av stöd från två personal samt de som använder rullstol. Brukarna använder även de toaletter som finns vid huvudentrén. Toaletterna är små och det är svårt att vara brukare och personal inne på toaletten samtidigt. Det fungerar bra för brukare som klarar sig själva att gå till dessa toaletter, men det blir ett avbrott i aktivitet då personal behöver följa med. Om en brukare går på toaletten resulterar de ofta i att flera ska gå iväg och att toaletterna då inte ligger helt i anslutning till dagverksamheten skapar ibland svårigheter.

De flesta aktiviteter utförs i allrummet. Där inne blir det ibland en hög ljudnivå. Tidigare när grupperna med deltagare var mindre var dagarna mer naturligt uppdelade, t.ex. att de åt i köket och sedan gick in i allrummet för aktivitet. Ibland delas grupperna upp lite, t.ex. att vissa tränar och vissa bakar. Dagverksamheten går dagligen till träningsrummet som ligger en bit ut i korridoren. Mitt emot dagverksamhetens lokaler finns också "glasrummet" som ibland nyttas för aktivitet. Att lokalerna som nyttjas för verksamheten är utspridda medför konsekvenser som man dagligen arbetar med. Om lokalerna som dagverksamheten nyttjar hade varit mer sammankopplade med varandra hade brukarna kunnat röra sig mer fritt mellan olika rum utan att komma ut från själva verksamheten.

- Hur ser framtiden ut, redovisa elevprognoser, omsorgsprognoser, befolkningsutveckling åldersfördelning, kulturliv mm. politiskt tagna beslut och konsekvenser av dessa?

Kopplat till befolkningsprognos där andelen äldre i kommunen ökar kommer det även finnas ett ökat behov av lokal för att utöka dagverksamhet för äldre.

- Vilka behov är långsiktiga, vad är grundvolymen?

I dagsläget verkställs ca 28 beslut om dagverksamhet. Deltagare deltar med olika antal dagar per vecka.

Långsiktigt behov är andra lokaler som är mer anpassade för en dagverksamhet med personer som har kognitiv sjukdom. För att kunna möta brukares och anhörigas behov av dagverksamhet, behövs andra lokaler där grupperna kan vara större eller uppdelade i två mindre grupper. På sikt kommer dagverksamheten att behöva bli uppdelad i två mindre grupper varje dag.

Att bedriva dagverksamhet i en sammanhängande lokal där det fanns utrymme att anpassa verksamheten inom lokalen med olika inriktningar hade varit bäst motsvarande behovet samt för att använda personalresurserna på bästa sätt. Blir verksamheten mer uppdelad kan det innebära att resurser inte kan samordnas och då ökar behovet.

Vi kommer att undersöka möjligheterna för att verkställa beslut om dagverksamhet även på helger och röda dagar. Om Gnistan verkställer beslut på fler dagar så öppnar detta upp för att kunna verkställa fler beslut och samtidigt eventuellt kunna hålla något mindre grupper. Att brukare skulle kunna komma till Gnistan på t.ex. en lördag eller juldagen skulle kunna medföra positiva vinster för att motverka ensamhet för den enskilde och det skulle även kunna vara positivt för anhöriga. Om Gnistan verkställer beslut alla dagar oavsett vardag eller inte så tas inte det faktum bort att lokalerna i grunden inte är välanpassade för brukare med kognitiv sjukdom enligt ovan. Därmed kvarstår behovet av andra lokaler för denna verksamhet.

- Vilka behov är kortsiktiga eller tidsbegränsade?

Behoven är långsiktiga och verksamheten löser behoven kortsiktig inom verksamheten.

Omvärldsanalys

- Finns möjlighet till/och/eller förslag på lokalsamordning med annan verksamhet inom egen organisation?

Tills att bättre anpassade lokaler för Gnistan verksamhet kan erbjudas och tills att vi undersökt möjlighet att verkställa beslut om dagverksamhet även på helger, är verksamhetens lösning att utöka antalet deltagare/tillfälle och nyttja glasrummet mitt emot Gnistan.

- Beskriv de tankar som finns kring samverkan med andra verksamheter såsom andra kommunala förvaltningar eller föreningar?

Inom förvaltningen ser vi idag inga möjligheter till samverkan av lokaler. Vet heller inte om det finns några sådana att överväga. Om vårdcentralen skulle flytta, så är bedömningen att delar av de lokalerna skulle passa bra för att bedriva dagverksamhet i. Även en tom avdelning för särskilt boende skulle kunna passa bra om den byggs om till dagverksamhet.

Verksamhetsanalys

- Finns det organisationsförändringar, förändringar i arbetssätt och arbetsformer som påverkar verksamheten och vilka följder får det för lokalbehovet?

Fler yngre med demenssjukdomar kommer att ställa ytterligare krav på verksamhet och dess arbetssätt. Härigenom också lokalernas utformning. Det kommer i och med detta även bli viktigt att kunna verkställa beslut om dagverksamhet på helger och röda dagar.

- Jämställdhetsperspektiv – jämställdhetsaspekterna ska beaktas vid framtagande av behovsbeskrivning
- I första hand ska alltid verksamhetslösningar utredas innan lokallösningar prövas - har detta utretts? (ex förändrade gränssnitt mellan förskolelokaler och skollokaler eller målgrupper inom omsorg).

Det finns inte någon annan angränsande verksamhet att förhålla dagverksamheten till. Det är kommunens enda av sitt slag.

Lokalbehovsanalys

- Beskriv vilken typ av funktioner och utrymmen som verksamheten kommer att behöva

Dagverksamheten kommer att behöva större lokaler och lokaler som är mer sammankopplade med varandra utan avbrott för lång korridor och utspridda rum. Dagverksamhet har behov av lokaler med flera toaletter som ligger i anslutning till själva dagverksamheten.

- Krävs speciella installationer, inredning eller utrustning för vissa funktioner, ex IT, telefoni, larm?

Några större toaletter behövs så att brukare i rullstol samt två personal får plats. Dusch behöver finnas. I övrigt standard för verksamhetslokal med IT-nätverk m.m.

- Hur ser sambanden ut mellan funktionerna, hur påverkar funktioner arbetsmiljön (vilka funktioner bör ligga i anslutning till varandra t ex)?

Lokalen där dagverksamheten ska vara bör rymma det som behövs för just den verksamheten. Det är t.ex. optimalt att toaletter finns, träningsrum med mera så att brukare inte behöver ut i en lång korridor. Brukarna behöver kunna få röra sig mer fritt. Gruppen med deltagare kan bli spretig med flera avbrott när man behöver gå iväg en bit för att göra det man ska, t.ex. toalettbesök. Lokalen behöver också vara anpassad så att verksamheten kan delas upp i två grupper.

- Gör en bedömning av personalantal och vilka yrkeskategorier som kommer att nyttja lokalen

Fyra personal i dagsläget. I och med att fler brukare framöver troligtvis kommer ha behov av dagverksamhet kommer också fler personal behövas. Om dagverksamheten ska verkställa beslut även på helger och röda dagar så är det sannolikt att mer personal kommer att behövas. Grupperna kommer då vara färre deltagare/dag.

- Vilka behov har verksamheten av parkeringsplatser, markytor mm

Det finns behov av några parkeringsplatser för personalen och för anhöriga och färdtjänst som kommer. Brukare som är på dagverksamhet behöver kunna gå ut.

- Hur påverkas trafiksituationen?

Många av deltagare kommer till dagverksamhet med färdtjänst. Behöver vara lättillgängligt för dessa taxibilar att släppa av/hämta upp deltagare.

- Finns samband mellan inre funktioner och yttre miljön som bör beaktas?

I dagsläget nyttjas sinnenas trädgård under sommarhalvåret. Innebär positivt inslag för verksamheten så det är bra om även fortsatta lokaler innebär möjlighet att ha viss verksamhet utomhus då väder tillåter.

- Kommer lokalen att besökas av allmänheten som ställer krav på tillgänglighet

Ja den kommer besökas av anhöriga som lämnar och hämtar brukare. Hälso- och sjukvård kan också komma att behöva komma till dagverksamheten.

Konsekvens/ riskanalys

- Vad blir konsekvenserna och vilka problem står ni inför:
 - om inget görs:

Risk att vi inte kan verkställa beslut om dagverksamhet. Beslut ska verkställas skyndsamt.

- vid en verksamhetslösning?

Svårt att se att sådan är möjlig inom förvaltningens egna lokaler.

- vid en långsiktig lokallösning?

Optimalt för verksamhet då prognosen för kommunen säger att äldre blir fler. Detta i kombination med att demenssjukdomar ökar och blir vanliga inom lägre åldrar, vilka är en målgrupp för denna verksamhet

- vid en kortsiktig/flexibel lokallösning?

Kan bli aktuellt i en övergång men verksamheten behöver på sikt ha en långsiktig lösning. Läget som råder i verksamheten idag innebär i princip att vi nyttjar de kortsiktiga lösningar som är möjliga inom de ramar som finns i och med att vi anpassar arbetssätt och nyttjar angränsande lokaler i den mån det är möjligt. Det är också viktigt att nämna att en dagverksamhet som tillgodoser brukarnas behov är en möjlighet att förlänga tiden till dess att andra insatser behöver bli aktuella. Därför är det också aktuellt som nämnts tidigare att undersöka möjligheten till att verkställa beslut om dagverksamhet även på helger och röda dagar.

Barnperspektivet ska beaktas.

Till
Socialnämnden

Information om rapportering av ej verkställda beslut enligt SoL och LSS – tredje kvartalet 2024

Socialnämnden har för tredje kvartalet 2024 rapporterat till Inspektionen för vård och omsorg (IVO) om fem gynnande beslut enligt 4 kap 1 § SoL samt ett beslut enligt 9 § LSS som ej verkställts inom tre månader från beslutsdatum (Tabell 1).

Kön	Tidigare rapporterat	Beviljad insats	Dagar från beslut till rapporterings-tillfället	Notering
M	Kvartal 2 2024	Kontaktperson (SoL)	266	Annat skäl. Vårdnadshavare tackat nej till förslagen kontaktperson. Vill avvakta verkställighet till efter sommaren.
K	Kvartal 2 2024	Kontaktfamilj (SoL)	223	Annat skäl. Vårdnadshavare tackat nej till föreslagen kontaktfamilj. Avslutat 2024-09-30.
M	Kvartal 2 2024	Kontaktperson (SoL)	186	Resursbrist. Har inte hittat lämplig kontaktperson. Har även annat stöd.
K		Hemtjänst (SoL)	112	Annat skäl. Sökande har tackat nej till hjälp men vill ha kvar beslut om behov uppstår.
M		Kontaktfamilj (SoL)	147	Resursbrist. Har inte hittat lämplig kontaktfamilj.
K		Stödfamilj (LSS)	109	Resursbrist. Har inte hittat lämplig stödfamilj.

Tabell 1

Sammanställning av tidigare rapporterade ej verkställda beslut

Förvaltningen har sammanställt rapporterade ej verkställda/avslutade beslut i Bilaga 1.

Pernilla Ekstrand
FörvaltningschefBirgitta Johansson
IT-samordnare

Expedieras till
Kommunfullmäktige
Kommunrevisionen

Sammanställning av rapporterade ej verkställda beslut/avbrott i verkställighet enligt SoL och LSS

Bilaga 1

Beviljad insats	Lag- rum	kön		Beslutsdatum/ Avbrotts- datum	Dagar från beslutsdatum till rapporterings- tillfället	Rapporterings- tillfällen	Verkställt/ avslutat	Antal dagar från beslut till verkställt/avslutat	Notering
		k	m						
Följande beslut rapporterades 2024 kvartal 2									
Kontaktperson	SoL		x	2024-01-09	174				
Kontaktfamilj	SoL	x		2024-02-20	131				
Kontaktperson	SoL		x	2024-03-28	94				
Följande beslut rapporterades 2024 kvartal 3									
Kontaktperson	SoL		x	2024-01-09	266	2024 kvartal 2			
Kontaktfamilj	SoL	x		2024-02-20	223	2024 kvartal 2	2024-09-30	223	
Kontaktperson	SoL		x	2024-03-28	186	2024 kvartal 2			
Hemtjänst	SoL	x		2024-06-10	112				
Kontaktfamilj	SoL		x	2024-05-06	147				
Stödfamilj	LSS	x		2024-06-13	109				

Ansvarsprovning 2024

Förslag till beslut

Svaren på frågorna till ansvarsprovning 2024 godkänns.

Beskrivning av ärendet

Fullmäktige utser förtroendevalda revisorer för att granska de beredande och verkställande organen. Revisorerna granskar, med stöd av sakkunniga, verksamheten och prövar ansvarstagandet samt lämnar ett uttalande om detta till fullmäktige i revisionsberättelsen.

Kommunens revisorer har överlämnat frågor som ska besvaras inför årets ansvarsprovning till socialnämnden, se bifogat dokument.

Pernilla Ekstrand
Förvaltningschef

Sara Svenningsson
Utredare

Beslutet skickas till
Kommunens revisorer

Bifogad handling:

Svar på frågor inför ansvarsprovning 2024

Svar på frågor inför ansvarsprovning 2024

Uppföljning av rekommendationer från 2023

- Utveckla **tydliga och styrande nämndmål**. Dessa mål bör vara få till antalet, mätbara, tidsbestämda och realistiska för att effektivisera styrningen av socialnämndens verksamheter.
- Påbörja arbetet med att ta fram en **ny vårdplan eller uppdaterade äldreomsorgsplan**. Detta kommer att vara avgörande för att möta de framtida behoven inom äldreomsorgen. *Hur långt nämnden har kommit i detta arbete och om det inkluderar framtida behov baserat på befolkningsprognoser?*

Svar:

Socialnämnden håller med om att det behöver finnas en plan för äldreomsorgen. Det behöver dock avvaktas tills en ny socialtjänstlag har trätt ikraft.

- Skapa en tydlig koppling mellan **digitaliseringsinsatserna** (inklusive nyttoanalyser) och verksamhetsutvecklingen. Detta är viktigt för att kunna mäta och följa måluppfyllelsen inom fokusområdet ”Mod och innovation för effektiv resurshantering.

Frågor inför möte 2024

Ändamålsenlighet och måluppfyllelse

- Hur har SN följt upp arbetet utifrån **fullmäktiges beslutade fokusområden** under året? Vilka specifika **nämndmål** har SN satt för verksamhetsår 2024? Hur utvärderas dessa och i vilken utsträckning har nämndmålen uppnåtts?

Svar:

Nämnderna har i uppdrag att utifrån kommunfullmäktiges fokusområden besluta om verksamhetsutvecklingsmål inom de områden nämnden behöver göra en markant förflyttning framåt. Verksamhetsutvecklingsmålen följs upp varje tertiäl och rapporteras till nämnden och till kommunstyrelsen och kommunledningen. Kommundirektören följer upp förflyttningen för respektive fokusområde för kommunen utifrån nämndernas rapportering av sina verksamhetsutvecklingsmål inom respektive fokusområde för verksamhetsutveckling.

Socialnämnden har beslutat om följande verksamhetsutvecklingsmål för 2024:

- God digital tillgänglighet (målet är delvis uppfyllt)
- Frigöra resurser genom förändrade arbetssätt (målet är delvis uppfyllt)
- Behålla personal (målet är i hög grad uppfyllt)
- Delaktighet och sysselsättning (målet är i hög grad uppfyllt)

Graden av måluppfyllelse har bedömts utifrån de åtgärder som har genomförts och utifrån pågående åtgärder kopplat till den effekt de har gett och ger på måluppfyllelsen.

Nämndens verksamhetsutvecklingsmål är tänkta att gälla under en hel mandatperiod men utvärderas årligen. Socialnämnden fattar beslut om vilka verksamhetsutvecklingsmål som ska gälla nästkommande år i samband med beslut om budget i augusti-september.

- Som i samhället i stort kommer **andelen och antalet äldre att öka** framöver, hur planerar nämnden för att möta det förmodade behovet av ökade insatser för denna grupp?

Svar:

Personalförsörjning är en av socialnämndens största utmaningar för att kunna möta ett ökat behov av insatser. Socialnämnden har beslutat om verksamhetsutvecklingsmålet behålla personal eftersom det är oerhört viktigt att medarbetare och chefer väljer att arbeta kvar i kommunen. Kommunen behöver fortsätta agera för att vara tillräckligt attraktiv som arbetsgivare. Socialförvaltningen arbetar med olika åtgärder för att komma framåt i arbetet med personalförsörjning.

Socialnämnden har behov av många olika yrkeskategorier samt fler som är specialistutbildade. Socialnämnden behöver också ändamålsenliga lokaler för att kunna bedriva sina verksamheter. Socialnämndens årliga analys av lokalbehov arbetas in i kommunens lokalförsörjningsplan som ligger till grund för kommunens prioriteringar avseende lokaler samt fungerar som underlag för nämndernas arbete med budget och ekonomisk plan och därmed som underlag inför politiska inriktningsbeslut och prioriteringar.

Arbetsätten behöver förändras genom att till exempel använda den teknik som finns tillgänglig i så hög utsträckning som möjligt. Det behövs förebyggande insatser och insatser för att bryta isolering.

- Hur säkerställer SN att det finns tillräckligt med **LSS boendeplatser** inom kommunen för att kunna verkställa beslut enligt LSS, och vilka åtgärder planeras för att hantera eventuell brist på platser?

Svar:

Förvaltningen genomför årligen analyser av lokalbehov för samtliga verksamheter. Dessa presenteras för socialnämnden i oktober och arbetas därefter in i kommunens lokalförsörjningsplan som antas av kommunstyrelsen. Kommunen har ett långtgående planeringsansvar för att se till att personer som omfattas av LSS får sina behov tillgodosedda. Därför följer nämnden noga förväntat antal ökade beslut om bostad med särskild service utifrån kända förväntade behov. Det finns möjlighet att verkställa fler beslut om bostad med särskild service i form av gruppboende enligt LSS i dagsläget. Det finns en plan för att öppna en ny servicebostad enligt LSS när behoven ökar.

- Vilken information har socialnämnden om **missbruksproblematik** i Habo kommunen? Hur ser det ut? Hur ser SN på missbruksproblematiken och vilka strategier finns på plats för att hantera en eventuell ökning av detta problem?

Svar:

Förvaltningen arbetar förebyggande och uppsökande gällande barn mellan 13-18 år. Skadligt bruk och beroende ökar. Få strategier finns för att hantera problemen. Det finns behov av att socialtjänsten är tillgänglig och arbetar

förebyggande. Mötesplats Habo är framför allt riktat mot arbetsmarknad men alla kommuninvånare är välkomna dit för att prata och få information.

Ekonomi och kostnadseffektivitet

- Vilken bedömning gör SN i år av **ekonomisk utveckling för år 2024**? Kommer SN att hålla sig inom den fastställda budgeten för verksamhetsåret? Om nej, varför inte?

Svar:

Efter juli månad är den totala årsprognosen för socialnämnden ett underskott på 645 tkr. 202 tkr beror på utköp av bilar i samband med att leasingkontrakt löpt ut. Nämnden ska också betala en särskild avgift på 283 tkr till inspektionen för vård och omsorg med anledning av ett ej verkställt beslut om gruppbostad.

- Vilken bedömning gör SN avseende **kostnader, kostnadsutvecklingen och kostnadseffektiviteten** inom nämndens verksamheter? Hur ligger SNs kostnadseffektivitet gentemot andra jämförbara kommuner?

Svar:

Jämfört med andra kommuner är kostnaderna för äldreomsorgen i Habo hög och den har varit hög under lång tid.

- Vilka konkreta **åtgärder/insatser** har SN genomfört under året för att förbättra kostnadseffektiviteten i verksamheten (konkreta exempel)?

Svar:

Införande av rambeslut i hemtjänsten pågår. Pågående samverkan mellan korttidsenheten och hemteam effektiviserar kostnaderna. Ett arbete pågår också med att effektivisera resurspassen i verksamheterna för att inte behöva bemanna med timvikarier.

Internkontroll

- Vilka **interna** och **externa** risker har **nämnden** identifierats som mest betydande under 2024 och vilka åtgärder har nämnden vidtagit/vidtas för att minska att risken faller ut?

Svar:

Utifrån risk- och väsentlighetsbedömningen har socialnämnden identifierat följande risker som mest betydande att kontrollera under 2024:

- Rutin för loggkontroll
- Basala hygienrutiner
- Rutin för hantering av e-post
- Anmälningsskyldighet / skyldighet att överföra information vid misstanke om att barn far illa
- Social dokumentation

Resultatet av internkontrollen presenteras för nämnden i samband med bokslutet. Åtgärder för att komma tillrätta med brister som upptäcks vid internkontrollen påbörjas så fort de har upptäckts. Internkontrollen för 2024 pågår.

- På vilket sätt **följs** och **utvärderas** nämndernas arbete med **intern kontroll**? Vilken bedömning gör nämnden avseende arbete med intern kontroll? Hur ser nämndens **interna kontrollstruktur** ut och vilka förbättringar eller förändringar har genomförts under året?

Svar:

Socialnämnden följer kommunfullmäktiges reglemente och tillämpningsanvisningar för intern kontroll. Kommunstyrelsen har det övergripande ansvaret för nämndernas internkontroll och godkänner nämndernas förslag på internkontrollplaner. Internkontrollen omfattar fler kontrollmoment än tidigare år och innebär ett större arbete under året än tidigare.

Övriga frågor

- Vilken bedömning gör nämnden avseende **personal- och kompetensförsörjning, personalomsättning** och **sjukfrånvaro** inom nämnden? Hur arbetar nämnden med kompetensförsörjning? Hur arbetar nämnden med **arbetsmiljö**?

Svar:

Personalförsörjning är en stor utmaning. Det är av största vikt att medarbetare väljer att arbeta kvar i förvaltningen och att det går att rekrytera nya medarbetare i takt med att behoven av vård- och omsorg ökar i kommunen. Nämnden arbetar med åtgärder för att behålla personal genom att erbjuda vårdbiträden att studera till undersköterska genom äldreomsorgslyftet, erbjuda specialistutbildning för undersköterskor och sjuksköterskor, betala ut bonus till

semestervikarier och stärka kompetensen genom yrkesresan. Det ska ses som attraktivt att arbeta i Habo kommun. Personalomsättningen ligger på en ganska låg nivå än tidigare år, endast 7 %. För korttidssjukfrånvaron (3,99%) och långtidssjukfrånvaron (4,80%) är siffrorna jämfört med fem tidigare år de lägsta hittills.

Fysiska och psykosociala skyddsronder genomförs årligen. Medarbetarsamtal och arbetsplatsträffar genomförs regelbundet.

- Hur fortgår/fortlöper förberedelse inför nya **socialtjänstlagen**? Vad är status på detta?

Svar:

2024 är ett förberedande år inför att den nya socialtjänstlagen ska träda ikraft. Regeringen har avsatt 200 miljoner kronor för att kommunerna ska kunna ställa om till en långsiktig hållbar socialtjänst. Det behövs god planering. Varje kommun har fått 650 000 kronor för att kunna genomföra läges- och behovsanalyser. Invänta propositionen. Habo kommun är delaktig i NUSO (nationell uppföljning socialtjänstens omställning) där en kartläggning pågår för att fånga nuläge och följa omställningen till den nya socialtjänstlagen. För att skapa beredskap har förvaltningen i budgetarbetet beskrivit behov av att anställa medarbetare för att kunna möta de nya kraven.

- Vilken bedömning gör nämnden avseende **samverkan/samarbetet** med övriga nämnder?

Svar:

Samverkan inom kommunen är god och mycket viktig att bibehålla.

Framtidsutblick

Hur bedöms nämnden ekonomiska och verksamhetsmässiga förutsättningar inför 2025? Vilken bedömning gör nämnden avseende **utvecklingen** och **utmaningar** de närmaste åren?

Svar:

Omställningen till ny socialtjänst är en stor utmaning och att rekrytera medarbetare som har rätt kompetens. Det finns behov av att ha medarbetare

som specifikt arbetar med till exempel digital teknik för att andra yrkesgruppen ska kunna lägga sin arbetstid på de arbetsuppgifter de har intresse och kompetens för.

Är det något annat som nämnden vill informera/delge kommunrevisionen och som inte omfattas av ovannämnda frågor?

Svar:

Nämnden ser behov av en mötesplats för tidiga icke biståndsbedömda insatser för de som behöver vägledning om var de ska vända sig och för att kunna erbjuda självhjäpsgrupper.

Pernilla Ekstrand
Förvaltningschef

Sara Svenningsson
Utredare

Till Socialnämnden

Informationsärenden i samband med socialnämnden den 23 oktober 2024

I samband med nämndutskick bifogas en innehållsförteckning på de handlingar som ligger i den röda informationsmappen som cirkulerar under nämndsammanträdena. Om det finns handlingar som ledamöterna vill titta närmare på finns, dessa tillgängliga hos förvaltningsadministratören före och efter sammanträdet.

Informationsmappen innehåller följande handlingar:

1. Samordningsförbundet Södra Vätterbygden
 - Protokoll från sammanträde och förslag på verksamhetsplan med budget 2025, daterat den 26 september 2024
2. Facklig Samverkan
 - *Minnesanteckningar 17 oktober 2024*